

روژه

تبعات حقوقی عذرخواهی دادستان سابق تهران

سیدمهدی حجتی

حقوق دان و

وکیل دادگستری

● سعید مرتضوی که در دوران ریاست آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی بر قوه قضائیه، در مقام دادستان تهران مشغول به فعالیت بود، چند سال بعد و پس از آنکه به‌واسطه اتهاماتی که در کسوت دادستان تهران درباره وقایع سال ۱۳۸۸ متوجه او شده بود، از منصب قضا معلق شد و این‌بار در آن سوی میز با اتهامات متعددی که بر او وارد شد، بر کرسی متهم نشست تا از اتهامات انتسابی خویش در وقایع بازداشتگاه کهریزک که منتهی به سلب حیات از تعدادی از بازداشت‌شدگان و جرائم دیگری از قبیل مشارکت در بازداشت غیرقانونی شده بود، از خود دفاع کند.

دادستان سابق، پس از تشکیل پرونده در دستگاه قضایی، در مقام دفاع و به‌ویژه در مصاحبه با رسانه‌ای گروهی و درحالی‌که گزارش‌ش هیات تحقیق و تفحص مجلس، تقصیر اصلی را در فجایع بازداشتگاه کهریزک متوجه او دانسته بود، از پذیرش اتهامات انتسابی امتناع و وقوع فجایع بازداشتگاه کهریزک را با توجه به درم‌خصی‌بودنش برای دفاع از رساله دکتری خویش به سایر عوامل منتسب می‌کرد.

بااین‌حال پس از آنکه شکایات دیگری از سعید مرتضوی از سوی اولیای دم محسن روح‌الامینی و شاکیان دیگر مطرح شد و رسیدگی به اتهامات متعدد دادستان سابق تهران در مرجع قضائی واحدی آغاز شد، رسیدگی به اتهامات مقام قضائی سابق در سطوح دیگری آغاز شد که مانند رسیدگی به این پرونده در دادگاه نظامی، سریع نبود، بلکه آن‌چنان به اطاله کشید که تا به امروز ادامه داشته و هنوز به اتمام نرسیده است.

صرف‌نظر از آنچه تا به امروز در دادگاه مربوط به رسیدگی به اتهامات سعید مرتضوی درباره جرائمی که در بازداشتگاه کهریزک رخ داده است؛ به‌تازگی دادستان سابق تهران با ارائه لایحه‌ای خطاب به قضات شعبه ۲۲ دادگاه تجدید نظر استان تهران از فجیایی که هفت سال پیش در بازداشتگاه کهریزک اتفاق افتاده عذرخواهی و ابراز شرمندگی کرده است!

در قسمتی از متن این‌نامه آمده است: «این‌جانب به‌عنوان دادستان عمومی و انقلاب تهران در زمان فتنه بزرگ سال ۱۳۸۸ مطالبی را به‌عنوان دفاع در پرونده منعکس نمودهام و لکن در این جلسه که نوبت به دفاع نهایی است با عنایت به اینکه انتظار به‌حق رهبر معظم و عزیزتر از جانمان این بود که مهار اغتشاش و خنثی‌نمودن فتنه... بدون ایراد خسارت و هرگونه لطمه‌ای به شهروندان عزیز انجام نشود، مطالب ذیل را در تکمیل دفاعیات به‌عمل‌آمده به استحضار می‌رساند...».

به‌این‌ترتیب افشای مفاد این نامه حکایت از آن دارد که ظاهرا دادستان سابق تهران در مرحله اخذ آخرین دفاع در شعبه ۲۲ دادگاه تجدید نظر استان، مطالبی را عنوان کرده که از تفاوت آنها با دفاعیات سابق او در رسیدگی به پرونده در دادگاه‌های بدوی و تجدید نظر حکایت دارد.

در واقع فحواوی این‌ لایحه و عذرخواهی دادستان سابق تهران با اشاره به برخورد شایسته‌ای که از ناحیه خانواده‌های آسیب‌دیده با او شده، حاکی از آن است که سعید مرتضوی برخلاف دفاعیات سابق خویش، این‌بار در مقام انکار اتهاماتی که از حیث سلب حیات و آسیب‌های جسمانی به افراد بازداشت‌شده در بازداشتگاه کهریزک بر او وارد شده، برنایمده؛ بنابراین در فراز دیگری از نامه خویش ضمن ابراز شرمندگی اعلام می‌کند عمدی در وقوع حوادث هولناک بازداشتگاه کهریزک نداشته است و به این ترتیب ضمن پذیرش ضمنی اتهامات خویش، ادعای غیرعمدی‌بودن ارتکاب رفتاری را دارد که به‌واسطه آنها فجایع سال ۱۳۸۸ به بار آمده است.

به‌این‌ترتیب از نظر حقوقی تبعات تنظیم و تقدیم چنین لایحه‌ای خطاب به دادگاه تجدید نظر، بیانگر آن است که دادگاه رسیدگی‌کننده به تجدیدنظرخواهی انجام‌شده، صرف‌نظر از سایر ادله و مستندات که در پرونده موجود بوده و بر سایرین پوشیده است؛ می‌تواند بر اصل ارتکاب رفتار انتسابی به دادستان سابق تهران علم پیدا کرده و بر این فرض محال که ادله دیگری در پرونده نباشد، درباره ادعای متهم دایر بر فقد سوهنیت در ارتکاب جرائم انتسابی به او تحقیق کند.

بااین‌حال به نظر نمی‌رسد با توجه به روند طولانی رسیدگی به پرونده و ادله‌ای که در تحقیقات مقدماتی جمع‌آوری شده و با توجه به گزارش هیات تحقیق و تفحص مجلس که مسئول مستقیم فجایع کهریزک را دادستان سابق تهران دانسته است، تشخیص وقوع یا عدم وقوع جرم از سوی متهم اصلی این پرونده کار دشواری برای قضات دادگاه تجدیدنظر باشد و مفاد این لایحه که متضمن عذرخواهی سعید مرتضوی و پذیرش ضمنی اتهامات او در رابطه با فجایع سال ۱۳۸۸ است نیز می‌تواند مستندی باشد که باعث قناعت وجدانی قضات رسیدگی‌کننده می‌شود.

عذرخواهی دیر هنگام سعید مرتضوی بابت جنایت کهریزک پس از ۷ سال بخشید!

داغ روی داغ یا عذرخواهی دوهولپو برای چه؟ این اولین ابهام ماجراست. این پرسشی بود که از روز پنجشنبه و پس از انتشار نامه سعید مرتضوی در پایان سومین جلسه دادگاه کهریزک در افکار عمومی مطرح بود.

روز یکشنبه و هم‌زمان با جلسه سوم و آخر دادخواهی خانواده مرحوم محسن روح‌الامینی، متن نامه‌ای از سعید مرتضوی، دادستان سابق تهران، در رسانه‌ها منتشر شد که به صورت تلویحی از خانواده جان‌باختگان فجایع کهریزک عذرخواهی کرده بود. به گزارش تسنیم در بخشی از نامه مرتضوی که خطاب به ریاست دادگاه و هیات محترم قضات شعبه ۲۲ دادگاه تجدیدنظر استان تهران نگاشته شده، آمده است: «برخورد بسیار شایسته از طرف خانواده‌های آسیب‌دیده قابل تقدیر و سیاس است لذا در همین رابطه رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز به خاطر این متانت و بردباری و پیگیری از درون نظام و دست رد زدن به مداخله بیگانگان آنان را مورد تقدیر قرار دادند؛ بنابراین مجددا مراتب ادب و احترام و تجلیل خود را از مقام شامخ این خانواده‌های بزرگوار اعلام می‌نمایم. در رابطه با واقعه خونبار تیرماه ۸۸ که متعاقب فتنه بزرگ و توطئه پس از انتخابات ریاست‌جمهوری به وقوع پیوست رهبری معظم انقلاب به خاطر عمق فاجعه از آن به جنایت تعبیر فرمودند. به عنوان دادستان وقت عمیقاً ابراز تأسف و اعتذار می‌نمایم و از مقام شهیدان مظلوم این حادثه جوادی‌فر، روح‌الامینی و کامرانی، طلب پوزش نموده و علو درجات آنها را از خاوند بزرگ مسئلت می‌نمایم». این در حالی است که مرتضوی پیش از این، اقدامات خود را جهاد مقدس نامیده بود. او در تاریخ ششم خرداد ۹۲ به خبرگزاری «فارس» گفته بود: «ما به عنوان دادستان به تکلیف خود عمل کرده‌ایم و هیچ وقت نیز از کرده خود پشیمان نیستیم و بحث‌های سیاسی پیر نامهربانی‌ها نواب جهاد مقدسی است که در آن شرکت کرده‌ایم. از اقدامات انجام شده پشیمان نیستم و به تکلیف عمل کرده‌ام. کسی را که از اغتشاش علیه نظام و حکومت اقدام می‌کند در هتل پنج‌ستاره نمی‌برند بلکه باید با آن طوری برخورد شود که از کرده خود پشیمان شود». حالا دادستان سابق همان افراد را شهیدان مظلوم خطاب کرده است. مرتضوی در بخش دیگری از نامه خود نوشته است: «در این وقایع خونبار اتمام شهیدان و شورش آزرده و قلب رهبر معظم امام و ملت شهیدپرور ایران عموماً و خانواده‌های داغدار خصوصاً مکدر و جریحه‌دار گردید که به‌راحتی قابل التیام نمی‌باشد. ضمن اینکه با چارچوب‌های عدالت‌محور نظام مقدس جمهوری اسلامی و آرمان‌های امام (ره) و شهیدان و رهبری معظم انقلاب اسلامی سازگاری ندارد. لذا اینجانب به سهم خود از محضر مقدس امام زمان که صاحب اصلی انقلاب می‌باشند، روح بلند و ملکوتی امام راحل و شهیدان، رهبر عظیم‌الشان انقلاب اسلامی و ملت بزرگوار و خانواده‌های این عزیزان صمیمانه پوزش طلبیده و ابراز تأسف و تأثر و اعتذار دارم و امیدوارم این اعتذار و دلجویی بتواند هم‌نهاد بر این زخم و التیامی بر این داغ باشد. اینجانب به عنوان دادستان وقت تهران در پیشگاه خداوند و وجدان خود از وقوع این حادثه هولناک اگرچه خداوند باری‌تعالی عالم است، در شکل‌گیری آن هیچ عسدی نبوده، ابراز شرمندگی می‌کنم. امیدوارم تلخی این حادثه و هزینه‌های عظیم این خسارت منتهوی همچنان در حافظه مسئولان مربوطه باقی مانده و من‌بعد شاهد تکرار این‌گونه وقایع تلخ در کشور عزیزمان ایران اسلامی نباشیم». در تصویری که از نامه مرتضوی منتشر شده دو قسمت آن مخدوش است. به نظر

می‌آید در یکی از بخش‌های خط خورده او باز هم نوشته که من هیچ نقشی نداشته‌ام. نکته مهم در این میان شاید این باشد که براساس همین متن، مرتضوی به وقوع جرم در کهریزک اعتراف و اقرار دارد. البته همچنان محل ابهام است که او در گذشته خلاف واقع گفته یا امروز بنا به دلایل نامعلوم عذرخواهی می‌کند؛ چراکه دادستان سابق، ۲۶ تیر ۸۹ در نامه‌ای به رئیس مجلس گفته بود: «اساساً عهده مدتی که ۱۴۷ نفر از متهمین آشوب‌های ۸۹تیر در کهریزک عملی را می‌پذیریم. اگر عذرخواهی‌کردن در روان‌شناسی اجتماعی بار اخلاقی مثبتی داشته باشد و نشان از اخلاق صحیح اجتماعی است، صرف‌نظر از هوش رفتگی نبودن...». بیست‌دوم تیر ۸۸، وقتی خبر «نگهداری بازداشت‌شدگان در کنار ارادل‌واوباش و ضرب‌ووشتم بازداشت‌شدگان» به مقام معظم رهبری می‌رسد، ایشان به سعید جلیلی که آن زمان، دبیر شورای عالی امنیت ملی بود، دستور می‌دهند همان روز بازداشتگاه کهریزک تعطیل شود و در صورت نیاز، بازداشت‌شدگان همگی به زندان‌های رسمی منتقل شوند. هفته‌نامه پنجره که به بهانه این حادثه ویژه‌نامه‌ای منتشر کرده بود، ماجرای آن روز را این‌گونه روایت می‌کند: «سعید جلیلی با سعید مرتضوی که دادستان تهران بود، تماس می‌گیرد و دستور رهبر انقلاب را به او ابلاغ می‌کند؛ اما مرتضوی با این استدلال که در زندان‌های دیگر جا وجود ندارد، از اجرای این

سیاست

عذرخواهی دیر هنگام سعید مرتضوی بابت جنایت کهریزک پس از ۷ سال

بخشید!

مسعود کاظمی

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

عزت‌الله

نگاه

معاونت در قتل محرز شد

محمد صالح نیکبخت

حقوق دان و

وکیل دادگستری

● اقدام آقای سعید مرتضوی، دادستان سابق تهران، در اعلام شرمندگی از فجایعی که در بازداشتگاه کهریزک در سال ۸۸ رخ داد، هرچند دیر هنگام بود؛ اما به هر جهت و انگیزه‌ای که باشد، می‌تواند اقدام خوبی تلقی شود. اما باید توجه داشت، در همان سال اول که این پرونده مطرح شد، خانواده قربانیان، این بزرگواری را داشتند که حتی درباره افرادی که در بازداشتگاه کهریزک در ضرب‌وجرح متعدد و مکرر آنان مباشرت داشتند و همین ضربات متعدد وارده بر نسوح (بافت‌های نرم بدن) آنان و عفونتی که ایجاد کرده بود، با نظر متخصصان پزشکی قانونی، باعث قتل شده بود، گذشت کردن و راضی به قصاص آنان نشدند. اگر همان‌زمان این شخص، همین اعلام شرمندگی خود را بیان می‌کرد و با طعن و تشر به دیگران- از جمله خانواده‌های قربانیان و دیگران- بر نقش‌نداشتن خود در این ماجرا، اصرار نمی‌کرد، موضوع در همان ایام ختمه پیدا کرده و این اقدام در بازداشتگاهی که مستقیماً زیر نظر شخص او بوده و با نظر ریاست محترم وقت قوه قضائیه باید تنها به عوامل مؤثر در بی‌نظمی اجتماعی و خریداران و فروشندگان کلان مواد مخدر اختصاص می‌یافت، به حادّات بعدی و اعزام حدود ۱۴۰ نفر در یک روز، به این بازداشتگاه که فاجعه نام گرفته است، منجر نمی‌شد. بااین‌حال باوجود اینکه مرتضوی در نامه خود باز هم دوهولپو خود را بی‌گناه معرفی کرده است بار دیگر و برای اینکه این موضوع روشن شود به نکته‌ای که بارها اشاره کرده‌ام و مستند است، بازمی‌گردم و آن اینکه؛ در همان روزهای اول اعزام آن گروه حدوداً ۴۰نفره به این بازداشتگاه، رفتاری که با آنان صورت می‌گرفت، به بیرون از بازداشتگاه درز پیدا کرد. افرادی مانند آقای مهدی محمودیان که درباره این موضوع اطلاع‌رسانی کردند، بازداشت شدند. انجمن دفاع از حقوق زندانیان این موضوع را بارها مذکر شد.

در جلسه‌ای که بعدازظهر روز یکشنبه ۲۱ تیر ۱۳۸۸، در وزارت اطلاعات تشکیل شده بود؛ وزیر وقت اطلاعات، دستور مقامات عالی نظام درباره انتقال بازداشت‌شدگان کهریزک به نقطه‌ای دیگر را به این شخص ابلاغ می‌کند. این کار به وسیله چند اتوبوس به‌سادگی امکان‌پذیر بود و می‌توانستند در همان شب، آنان را به جایی دیگر، از جمله زندان اوین که قبلاً مقامات آن اعلام پذیرش کرده بودند، انتقال دهند. این شب این اقدام صورت نگرفت و به گفته مرتضوی در تحقیقات، ساعت ۹ صبح روز بعد، آقای جلیلی، دبیر وقت شورای عالی امنیت ملی، موضوع انتقال فوری بازداشت‌شدگان از کهریزک را به او متذکر می‌شود و دستورات مقامات عالی را به این شخص ابلاغ می‌کند. او در همان روز هم از انجام این کار ظفره رفته و انتقال آنان از کهریزک، به روز سه‌شنبه ۲۳ تیر، حوالی ساعت ۱۱ صبح به بعد، موکول می‌شود. مرحوم امیر جوادی‌فر در راه انتقال به اوین در نزدیکی بهشت‌زهر از اتوبوس فوت می‌کند و عصر همان روز، حوالی سه بعدازظهر، حال شادروان محسن روح‌الامینی در زندان اوین وخیم شده و او را به بیمارستان شهدای تجریش منتقل می‌کنند که حوالی ساعت چهار صبح روز چهارشنبه ۲۴ تیر، در این بیمارستان فوت می‌کند. در همان روز چهارشنبه هم، جوان ناکام مرحوم محمد کامرانی نیز ابتدا به بیمارستان لقمان‌الدوله و سپس از آنجا به بیمارستان مهر منتقل می‌شود و در عصر روز ۲۵ تیر، او هم از دنیا می‌رود. در نظریه پزشکی قانونی که ازسوی ۱۳ نفر از متخصصان بیماری‌های عفونی تهیه شده بود، اعلام شد همه این سه نفر بر اثر ضربات متعدد وارده بر نسوح بدن آنها در ۷۲ ساعت قبل از فوت، کشته شده‌اند. این نظریه را اگر در کنار زمان ابلاغ‌ها درباره انتقال فوری از کهریزک به جای دیگر قرار دهیم، درمی‌یابیم ترک فعل یعنی انجام‌ندادن دستور مقامات مافوق بلافاصله پس از ابلاغ، موجب این جنایت هولناک شده و مان‌برده که گفت‌وگو با «ایسا» درباره کهریزک گفت: «صبح روز جمعه جلسه‌ای پیرامون اتفاقات آن زمان برگزار شد و آقای مرتضوی اصرار داشت افراد دستگیرشده به کهریزک منتقل شوند. من مخالفتم را به‌صراحت اعلام کردم و گفتم استجانه‌تها جـا نداریم، بلکه آن مکان جای خطرناکی است. اما مرتضوی اصرار داشت این افراد دستگیرشده جاقو، ققو، و زنجیر داشته‌اند و از همین حیث ارادل‌واوباش محسوب می‌شوند که من در آن جلسه عنوان کردم ضبط کند و بنویسد که من مخالف هستم و مخالفت ناچا نیز ثبت شد... آدم بودند در هر بند که ظرفیت ۵۰ نفر را داشت، ۱۷۰ نفر را جا دادند و قبول کنید در گرمای تابستان کهریزک آن هم در یک مکانی که استاندارد نیست، اگر کاری هم صورت نگیرد، این تراکم آدم در این محل کم امکانات دارای مسئله است». اما محمود احمدی‌مقدم در ۱۵ مهر ۸۸ و در جمع خبرنگاران موضوع تجاوز به بازداشت‌شدگان در کهریزک را تکذیب کرده بود و علت جان‌باختن کامرانی، جوادی‌فر و روح‌الامینی را ناشی از رسیدگی حقوقی پرونده نخواهد داشت جز ضرب‌ووشتم دانسته بود.

به مرتضوی، داشت. به گزارش «تابناک»، محمود احمدی‌نژاد در خطبه‌های پیش از نمازجمعه ششم شهریور ۸۸، درباره عاملان حمله به کوی دانشگاه و جریانات بازداشتگاه کهریزک، اظهارنظر جالبی کرد: «حوادث بدی اتفاق افتاد. جمعی از مردم آسیب دیدند. حوادث بسیار تلخ بود. عده‌ای به کوی دانشگاه حمله و کارهای زشتی کردند. در برخی بازداشتگاه‌ها (کهریزک)، اقدامات زشتی انجام شد. می‌خواهم اعلام کنم این کارهایی که در کوی دانشگاه و بازداشتگاه و امثال این انجام شد، اینها هم اجزای سناریوی دشمن بود؛ اینها به دست وابستگان به جریان براندازی انجام شد». حالا که سعید مرتضوی بخشی از مسئولیت فاجعه را پذیرفته و محمود احمدی‌نژاد آن اقدامات انجام‌شده را به دست عناصر وابسته به براندازان دانسته بود، باید به این سؤال پاسخ دهد چگونه چندین سال عامل اصلی جنایت را به عنوان بالاترین مقام سازمان تأمین اجتماعی و ستاد مبارزه با قاچاق ارز و کالا منصوب کرده بود؟ درهمین حال پرویز سروری هم که آن‌زمان رئیس کمیته پیگیری وضعیت بازداشت‌شدگان حوادث بعد از انتخابات بود، در روز ۱۲ شهریور ۸۸، به مهر گفته بود: «متأسفانه در مسئله کهریزک برای نظام جوسازی شد، به‌گونه‌ای که چهره کل نظام مخدوش شود».

گزارش کمیته ویژه مجلس از فاجعه

پس از درز اخباری مبنی بر به‌وقوع‌پیوستن جنایاتی عظیم در بازداشتگاه کهریزک، کمیته ویژه مجلس گزارش خود از اتفاقات این بازداشتگاه را در تاریخ ۲۰ دی ۸۸، منتشر کرد. در بخشی از این گزارش آمده بود: «کهریزک یکی از بازداشتگاه رسمی بوده و همه مسئولان قضائی از بالاترین رده از آن مطلع و حتی بازدیدهایی نیز داشته‌اند. لذا اینکه برخی مسئولان قضائی طی مصاحبه‌هایی از خود سلب مسئولیت نموده‌اند به هیچ‌وجه قابل پذیرش نیست و امروز بیش از همه دستگاه قضایی باید پاسخگوی ضعف‌ها و خلل‌های این بازداشتگاه باشد». این گزارش می‌افزاید بازداشت‌شدگان را در ساند کوچک قرظینه به مساحت ۷۰ متر جا می‌دهند و در چهار روز حضور آنان شرایط بسیارسخت و بدآب‌وهوا در گرمای تابستان، نبود تهویه و امکانات بهداشتی، غذایی و آشامیدنی و همچنین ضرب‌ووشتم و توهین و تحقیر و وسیله مأموران و نگهبانر آنان در کنار ۳۰ نفر از ارادل‌واوباش، باعث بروز چنین فاجعه‌ای شده و طرح مسئله‌ای به عنوان «مننژیت» رد شده است. در گزارش این کمیته، سعید مرتضوی به عنوان صادرکننده دستور انتقال بازداشت‌شدگان روز ۱۸ تیر به بازداشتگاه کهریزک معرفی شد درحالی‌که او در جلسه‌ای با اعضای این کمیته گفته بود دلیل انتقال برخی از بازداشت‌شدگان به کهریزک «فقدان ظرفیت زندان اوین» بوده است، همچنین این کمیته مرگ سه نفر از بازداشت‌شدگان به دلیل بیماری مننژیت را خلاف واقع دانست. مننژیت که در زمان این حادثه بارها نام آن برده شده بود، عفونت لایه‌های اطراف مغز است که در جاهای شلوع احتمال وقوع آن زیاد است. علت به‌وجودآمدن آن هم، می‌تواند یک سرماخوردگی ساده باشد تا شکستگی سر، تب بالا، سردرد و خشکی گردن، تهوع، استفراغ، سرگیجه و بی‌خوابی نشانه‌های رایج مننژیت در تمام افراد بالای دو سال است.

این نشانه‌ها ممکن است در چند ساعت بروز کند یا ممکن است یک تا دو روز طول بکشد تا ظاهر شوند. وکیل خانواده امیر جوادی‌فر پیش از این درهمین‌باره به «شرق» گفته بود: «مرتضوی در همان زمان، مدیر کل بازرسی نیروی انتظامی و فرمانده نیروی انتظامی را به دفتر خود احضار کرده و به دستور او نامه‌ای را به آنها دیکته می‌کند تا اعلام کنند این افراد بر اثر بیماری مننژیت فوت کرده‌اند».

عذرخواهی دیر هنگام فرمانده وقت نیروی انتظامی

در زمان واقعه، اسماعیل‌احمدی‌مقدم فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران بود. شاید شفاف‌ترین موضع سردار در اواخر دوره فرماندهی‌اش رخ داد. احمدی‌مقدم آبان ۹۲ و در گفت‌وگو با «ایسا» درباره کهریزک گفت: «صبح روز جمعه جلسه‌ای پیرامون اتفاقات آن زمان برگزار شد و آقای مرتضوی اصرار داشت افراد دستگیرشده به کهریزک منتقل شوند. من مخالفتم را به‌صراحت اعلام کردم و گفتم استجانه‌تها جـا نداریم، بلکه آن مکان جای خطرناکی است. اما مرتضوی اصرار داشت این افراد دستگیرشده جاقو، ققو، و زنجیر داشته‌اند و از همین حیث ارادل‌واوباش محسوب می‌شوند که من در آن جلسه عنوان کردم ضبط کند و بنویسد که من مخالف هستم و مخالفت ناچا نیز ثبت شد... آدم بودند در هر بند که ظرفیت ۵۰ نفر را داشت، ۱۷۰ نفر را جا دادند و قبول کنید در گرمای تابستان کهریزک آن هم در یک مکانی که استاندارد نیست، اگر کاری هم صورت نگیرد، این تراکم آدم در این محل کم امکانات دارای مسئله است». اما محمود احمدی‌مقدم در ۱۵ مهر ۸۸ و در جمع خبرنگاران موضوع تجاوز به بازداشت‌شدگان در کهریزک را تکذیب کرده بود و علت جان‌باختن کامرانی، جوادی‌فر و روح‌الامینی را ناشی از رسیدگی حقوقی پرونده نخواهد داشت جز ضرب‌ووشتم دانسته بود.

ادامه در صفحه ۱۹